

#COVID-19

VALSTYBĖS PAGALBA

2020-03-16 vykusiame ES pasitarime, kuriame dalyvo ir Lietuvos finansų ministras, sutarta, kad svarbiausios priemonės nacionaliniu lygmeniu:

- reikiamų lėšų užtikrinimas sveikatos apsaugos sistemai;
- įmonių, visų pirma, mažų ir vidutinių, taip pat tų, kurioms daromas didžiausias neigiamas poveikis, likvidumo užtikrinimas;
- parama nukentėjusiems darbuotojams dėl prarastų pajamų, įskaitant ligos, bedarbio pašalpas, pajamų mokesčio mokėjimo atidėjimą ir kt.

Taip pat sutarta:

- dėl ES struktūrinių fondų panaudojimo, kas užtikrintų sričių, kovojančių su virusu, finansavimą;
- skirti papildomas lėšas įmonių likvidumui užtikrinti padidinant Europos strateginių investicijų fondo (EFSI) bei Europos investicijų banko (EIB) verslui teikiamas garantijas ir paskolas;
- lanksčiai taikyti ES valstybės pagalbos taisykles.

Europos Komisija priminė, kad ES valstybės pagalbos mechanizmas leidžia valstybėms narėms naudoti biudžeto lėšas padėti piliečiams ir įmonėms susidoroti su COVID-19 ir karantino keliamais ekonominiais sunkumais.

Valstybės patvirtintos priemonės turi atitikti ES valstybės pagalbos taisykles. Jos pirmiausia turi būti patvirtinamos Europos Komisijos, kuri pažadėjo tai daryti efektyviai (pvz., Danijos valstybės pagalbos schema, siekianti 12 mln. Eur, buvo Komisijos patvirtinta per 24 valandas). Komisijos vertinimas yra svarbus, nes neteisėtai valstybės pagalbą gavusi įmonė turi grąžinti gautas sumas (su palūkanomis).

2020-03-17 [Europos Komisija paskelbė](#), kad rengia specialias laikinas taisykles, skirtas nustatyti papildomas priemones, kurias valstybės narės galėtų taikyti siekdamas atitaisyti COVID-19 sukeltus ekonomikos sutrikimus. Tarp Europos Komisijos siūlomų priemonių galimybė:

- nustatyti schemas, pagal kurias įmonėms galėtų būti skirta iki 500'000 eurų išmokų (ar mokesčių lengvatų);
- subsidijuoti bankų paskolas;
- subsidijuoti palūkanas;
- numatyti tiesioginę pagalbą bankinio sektoriaus klientams (ne patiems bankams).

Taisyklės turėtų įsigaliooti šią savaitę. Tai leis valstybėms narėms lengviau spręsti dėl galimų priemonių nacionaliniu lygiu.

Kas yra valstybės pagalba?

Valstybės pagalba yra parama, kurią valstybė iš savo išteklių teikia tam tikriems ūkio subjektams arba tam tikroms prekėms gaminti ar paslaugoms teikti, suteikdama išskirtinę ekonominę naudą, kuri neatsirastų rinkos sąlygomis, ir kuri iškraipo konkurenciją bei veikia prekybą tarp ES valstybių narių.

Esminis kriterijus sprendžiant, ar priemonė patenka į valstybės pagalbos apibrėžimą, – ar tokia priemonė taikoma visuotinai, ar išimtinai tam tikram sektoriui ar įmonei.

Jei priemonė taikoma tam tikram sektoriui ar konkrečiai įmonei, ji laikoma valstybės pagalba tik tada, kai viršija 200'000 EUR per trejus metus. Tada:

- tokia priemonė turi būti vertinama pagal ES valstybės pagalbos taisykles;
- taikoma tik gavus Europos Komisijos leidimą.

Taigi tos priemonės, kurios bus Vyriausybės taikomos visuotinai arba neviršys 200'000 EUR sumos konkrečiai įmonei ar sektoriui per pastaruosius 3 metus:

- nėra valstybės pagalba;
- apie ją Europos Komisijai pranešti nereikia;
- Vyriausybė gali tokias priemones taikyti iškart.

Konkrečios valstybės pagalbos priemonės šiuo metu dar nėra patvirtintos.